

FŐVÁROSI KÖNYVTÁR

Központi városház

AKTUÁLIS KÉRDÉSEK IRODALMA

17. SZÁM. 1912 FEBRUÁR

A NÉPMŰVELŐ TÁRSASÁG SZOCIÁLPOLITIKAI TANFOLYAMA

V.

(1912 február 7-én és 9-én)

Munkásvédelem, előadja Hlavács Kornél.

AZ ELŐADÓ SZILLABUSA

A munkásokat hivatásuknál és függő gazdasági helyzetüknél fogva veszélyek környezik. A munkásvédelem feladata e veszélyeket elhárítani, ártalmatlanokká tenni. A cél ketős: a munka veszélyeit a minimumra csökkenteni és a munkást függő gazdasági helyzetéből felszabadítani.

A munkásvédelem arányai és sikerei a munkások felvilágosodottságának méreteitől függenek. Higiéniai, műszaki, gazdasági és jogi ismeretek nélkül a munkások saját érdekeiket fel nem ismerik, koalícióra képtelenek és a többi társadalmi osztályokkal közös érdekeiket bizonyítani, a munkásvédelemből az összes társadalmi osztályokra háruló gazdasági hasznot kimutatni nem tudják.

A többi társadalmi osztályok kezdeményező tevékenysége a munkásvédelem terén legtöbbször jelentéktelen. Az államok feladatuknak azt tekintik, hogy a munkások koalíciója által már megszerzett munkásvédelmi intézményeket törvényekkel a visszafejlesztéstől megóvják. E bevallott szándék azonban nem mindig őszinte, mert némely államban előfordul, hogy egyes törvényeit, ha alkalom kínálkozik, visszafejlesztik.

A munkásvédelemre vonatkozó törvények végrehajtásának módja és mérvé, valamint a védelem továbbfejlesztésére vonatkozó adatok használhatósága az ellenőrzéssel és részben a végrehajtással megbízott hatóságok képzettségének és függetlenségének fokával áll arányban.

A munkásvédelem részletesnek vizsgálata azt mutatja, hogy a munkásvédelem nemcsak a munkások érdekét szolgálja. Megmérhetetlenül nagy a gazdasági és higiéniai haszon, mely a munkások helyzetének javulásával valamennyi társadalmi osztályra hárul. De eredményt csak akkor lehet elérni, ha az összes munkások ezek között az irdai alkalmazottak és otthon dolgozók is megfelelő védelemben részesülnek.

A céltudatos iparfejlesztés is arra törekszik, hogy minél több egyénnek a tisztességes megélhetést, egészségének és testi épségének megőrzése mellett, biztosítsa. A munkások helyzetének javítására irányuló közóhaj elé az iparfejlesztés nevében korlátokat húzni tehát nem lehet. Ami munkásvédelmi szempontból rossz, az az iparfejlesztés legfőbb céljával ellenkezik; ami pedig iparfejlesztési szempontból jó, az a munkásvédelem legszigorúbb kritikáját is elbírná.

BIBLIOGRÁFIA

Arbeiterschutzgesetzgebung. == Handwörterb. d. Staatswiss. 3. Aufl. 1. Bd. 1909. (591—783)

Kitűnő áttekintést nyújt az egész anyagról, különösen az egyes országok törvényhozásáról.

Association nationale française pour la protection légale des travailleurs. [Rapports et documents] Fr 810

A nemzetközi egyesület francia ága idáig 6 sorozatban mintegy 30—35 kötetet adott, melyek az Alcan cégnél jelentek meg.

Bender, A. Gewerbliche Gesundheitspflege. Stuttgart: Moritz. 1906. (184) XXIII 571

Munkások használatára készült könyvecske, mely az egyéni egészségápolással foglalkozik.

Breton J. L. Les maladies professionnelles. Paris: Dunod 1911. (356) XXIII 1085

A szerző képviselő és président de la Commission d'assurance & de prévoyance sociales. A betegségek leírását és gyógyítását, továbbá a törvényhozás intézkedéseit adja és reformokat javasol.

Frankenstein, Kuno. Der Arbeiterschutz. Seine Theorie und Politik. Leipzig: Hirschfeld 1896. (X, 384) **XVIII 360**

Noha már sok tekintetben elavult, még mindig nélkülözhetetlen kézikönyv. Úgy a német, mint a külföldi törvényhozást felöleli. Függetlenül 66 old. bibliográfiát ad.

Gesellschaft für soziale Reform. Schriften. 1— . Jena: Fischer 1901— .

E kiadványok a német munkásvédelmi törvényhozást és az ezzel összefüggő kérdéseket tartalmazzák.

Internationale Vereinigung für gesetzlichen Arbeiterschutz. Schriften. Jena: Fischer 1901— .

Az egyesület tanácskozásának irományait tartalmazza.

Iparegészségügy. Az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági szociális törekvések közlönye. 1— . Bp. 1901— . **XXIII q 44**

Az egyetlen magyar folyóirat, mely csaknem kizárólag munkásegészségügyvel és balesetelhárítással foglalkozik.

Magyarország. Kereskedelemügyi minisztérium. Az ipartörvény módosítása. 1—14. k. Bp. 1904—1909.

Úgy a hazai, mint a külföldi anyag teljes és rendszeres földolgozása. Munkásvédelemmel foglalkoznak: 2. k. p. 5—196. 3. k. p. 313—498. 6. k. p. 177—818. 7. k. végig. 8. k. p. 9—261. 11. k. p. 119—262. 13. k. végig. 14. k. p. 7—135.

Pic, P. La protection légale des travailleurs et le droit international ouvrier. Paris: Alcan 1909. (IV, 172) **XVII 179**

A szerző a francia munkásvédelmi egyesület igazgatósági tagja. Foglalkozik a kérdés jogbölcséleti oldalával, majd a francia és idegen törvényhozást vizsgálja.

Sumien, Paul & Arth. Groussier. Code du travail et de la prévoyance sociale. Livre 1— . Paris: Plon [1911— .] **Fr 933**

A munkástörvényhozás magyarázatát adja nagy vonásokban. Behatóbb kutatások céljából bibliográfiát nyújt a fejezetek végén.

A Törvényes munkásvédelem magyarországi egyesületének kiadványai. 1— . Bp. Kilián 1906— . **Mo XVII 183**

E füzetek mindegyike tartalmaz a kérdésre vonatkozó anyagot, kül. az egyesület évi jelentései.

Verband der deutschen Berufsgenossenschaften. Unfallverhütung und Betriebssicherheit. Denkschrift. Berlin: Heymann 1910. (XX, 1231). **XXIV 119**

Igen részletes, szakszerű földolgozása a tárgynak, ábrákkal illusztrálva.

Weyl, Theodor (Herausg.) Handbuch der Arbeiterkrankheiten. Jena: Fischer 1908. (LXIX, 809) **XXIII 743**

A legjelesebb specialisták állították össze e munkát, mely a legjobb német kézikönyv e tárgyról. A betegségek foglalkozási ágak szerint vannak ismertetve. Végén név- és tárgymutató.

Aktuális könyvjegyzékek

(A Fővárosi Könyvtár kiadványai)

Drágaság. 1910.

Földgáz. 1911.

Kétéves katonai szolgálat. 1911.

Közigazgatási tisztviselők képzése. 1911.

Munkabér védelme. 1911.

Munkaviszony. 1912.

Szociálpolitika. 1912.

Szociális bérpolitika. 1912.

Szociális magánjog. 1912.

Választóreform. 1909.

Választási bíráskodás. 1911.